

FS-20130416.06B

Conceptversie standaard sjabloon voor adoptieaanpak per open standaard

Organisatie: Forum Standaardisatie
Auteurs: Roeland Coomans
E-mail: forumstandaardisatie@logius.nl
Internet: www.forumstandaardisatie.nl
Datum: 04-04-2013
Versie: 0.4
Status: Concept

Inhoudsopgave

Inleiding.....	3
Achtergrond.....	3
Leeswijzer	3
Deel 1. De procedure voor een adoptieaanpak per open standaard	4
A. Scope.....	4
B. Procedure	4
Deel 2. Input: De vragen voor de adoptieaanpak per open standaard	5
Toelichting.....	5
2.1 Over de standaard	6
2.2 Stakeholdersanalyse.....	7
2.2 Stakeholdersanalyse.....	7
Stap II: score stakeholders.....	9
2.3.3. Vragen m.b.t. maatschappelijke ontwikkelingen / overig	12
Deel 3. Drempels, kansen en maatregelen voor adoptie	13
Stap V: bepaal adoptieaanpak en schrijf adoptieadvies.....	15
Versiebeheer.....	16

Inleiding

Achtergrond

In de Forumvergadering van 5 februari heeft het Forum ingestemd met de ontwikkeling van een standaard sjabloon waarmee een adoptieaanpak per standaard geformuleerd kan worden. Dit document is een eerste conceptversie van het standaard sjabloon. Dit document moet dienen als een middel om voor elke standaard van de 'pas toe of leg uit'-lijst tot een adoptieaanpak op maat te komen. Het moet door middel van een set vragen inzicht geven in: (1) de belangrijkste stakeholders die van invloed zijn op de standaard; (2) de drempels die adoptie van de standaard belemmeren; (3) de maatregelen die genomen kunnen worden om de drempels weg te kunnen. De toepassing van dit document op een standaard moet resulteren in een adoptieadvies van de standaard dat ter instemming aan het Forum kan worden voorgelegd.

Leeswijzer

Het voorliggende document bestaat uit drie delen.

Deel 1. De procedure voor een adoptieaanpak per open standaard

Dit deel bevat een weergave van de structuur van dit document alsmede een procesbeschrijving om tot een adoptieaanpak op maat te komen. Ook de scope van dit document zal worden toegelicht in dit deel.

Deel 2. Input: De vragen voor de adoptieaanpak per open standaard

Dit deel bevat een overzicht met vragen die tot een goede analyse van de standaard en de stakeholders moeten leiden. De vragen die in dit deel gesteld worden moeten inzicht geven in de adoptiedrempels van de open standaard, wat de oplossingen zijn en waar de kansen liggen. Deze vragen zijn bedoeld voor experts/autoriteit van de standaard.

Deel 3. Drempels, kansen en maatregelen voor adoptie

In dit deel worden de uit de deel II gekomen antwoorden gescoord om te bepalen wat de belangrijkste drempels en kansen zijn van de open standaard. Dit deel kan zowel door Bureau Forum Standaardisatie als experts worden ingevuld. Dit deel geeft tevens een overzicht van de maatregelen die genomen kunnen worden om de geïdentificeerde drempels weg te nemen.

Deel 1. De procedure voor een adoptieaanpak per open standaard

A. Scope

Dit standaard sjabloon is geen instrument dat gebruikt kan worden om te bepalen op welke open standaarden het Forum moet inzetten. De keuze voor open standaarden zal dan ook vooraf voor gebruik van dit standaard sjabloon bepaald moeten worden. Dit sjabloon dient vervolgens als hulpmiddel om tot een goede adoptieaanpak voor de gekozen standaard te komen.

B. Procedure

Het standaard sjabloon dient als middel om tot een adoptieaanpak per open standaard te komen. Om tot een dergelijke adoptieaanpak op maat te komen moeten de volgende stappen genomen worden.

Stap 1: expertsessie voor invulling van vragen deel II standaard sjabloon

De vragen, zoals die in deel 2 van dit document gesteld worden, dienen inzicht te geven in de drempels en kansen voor adoptie van de open standaard. Een expertsessie waarbij een aantal stakeholders worden uitgenodigd die kennis en inzicht hebben van de open standaard moeten bijdragen aan een goede invulling van het standaard sjabloon

Stap 2: Identificeer belangrijkste drempels en kansen

Aan de hand van de invulling van deel II van dit document kunnen de drempels en kansen worden geïdentificeerd. Deze stap kan door het Bureau Forum Standaardisatie in samenwerking met een aantal belangrijke stakeholders worden gedaan. In deze stap wordt ook bepaald welke adoptieactiviteiten het beste kunnen worden ingezet om de geïdentificeerde drempels en kansen weg te doen nemen.

Stap 3: Verifieer uitkomsten bij een aantal gebruikers

Ga na bij een aantal gebruikers van de open standaard of de uitkomsten uit de vorige stap overeenkomen met hetgeen zij ervaren.

Stap 4: Leg adoptieadvies voor aan het Forum

Na de consultatie van zowel expert als enkele gebruikers kunnen de resultaten verwerkt worden in een adoptieadvies wat ter instemming aan het Forum zal worden voorgelegd.

Deel 2. Input: De vragen voor de adoptieaanpak per open standaard

Toelichting

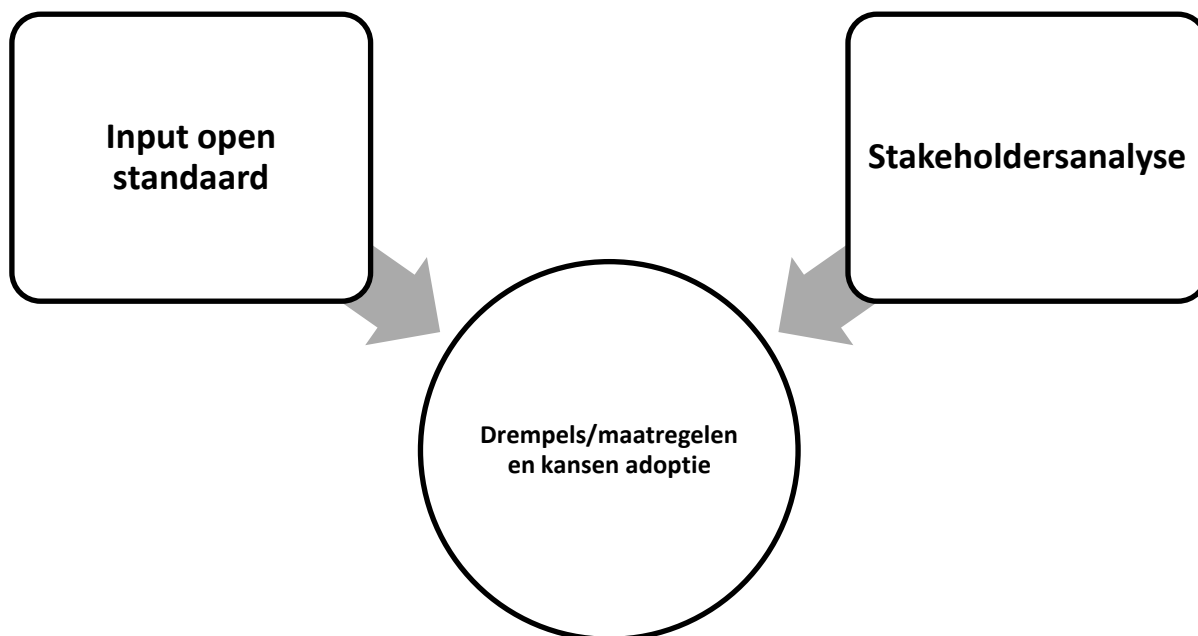
In dit hoofdstuk volgen de vragen die worden gebruikt om tot een goede analyse van zowel de open standaard als de betrokken stakeholders te komen. Dit hoofdstuk zal ook volgens deze twee analyses worden ingedeeld. De input uit dit hoofdstuk dient als verdere basis voor de rest van dit document en het uiteindelijke adoptieadvies.

In het eerste deel van dit hoofdstuk zal kort even worden ingegaan op de standaard. Het gaat hier om de basisinformatie van de standaard die onder de loep wordt genomen.

In het tweede deel zal aan de hand van een standaard figuur bepaald worden welke stakeholders betrokken zijn bij de open standaard (stakeholdersanalyse). Niet alleen de gebruikers maar ook anderen partijen en organisaties zullen aan de hand van het figuur en de vragen worden geïdentificeerd.

Het derde deel van dit hoofdstuk zal dieper ingaan op de open standaard. De vragen die hier gesteld worden dienen meer inzicht te geven in wat de drempels zijn voor adoptie van de open standaard en waar de kansen liggen om de adoptie van de open standaard te bevorderen. Experts kunnen hier ook maatregelen aandragen die gebruikt kunnen worden in de bepaling van de adoptieaanpak.

De antwoorden op de vragen zullen vervolgens gebruikt kunnen worden in deel III van dit document. In dit deel zullen de belangrijkste drempels en kansen in combinatie met de stakeholders gewogen worden zodat duidelijk wordt waar de adoptieaanpak zich op moet richten en welke stakeholders (inclusief het Bureau Forum Standaardisatie) wat moeten doen.

Figuur 1: schematische weergave aanpak

2.1 Over de standaard

Toelichting

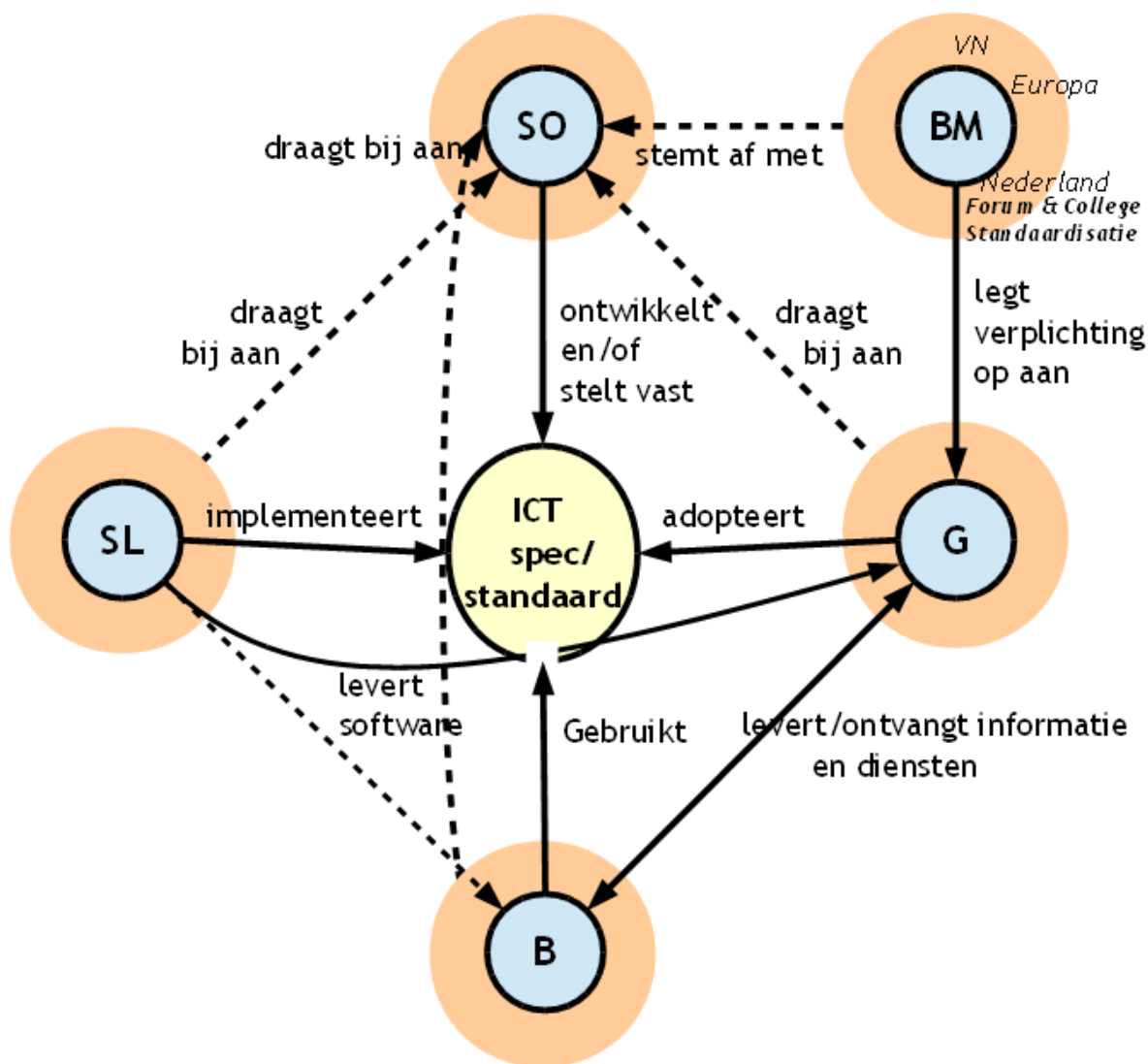
In dit deel zal kort de basisinformatie over de standaard behandeld worden. Ook de adoptieadviezen uit de expertgroep (van de toetsingsprocedure) zullen hier kort genoemd worden.

1.	Basisinformatie standaard
1.1	Naam van de standaard:
1.2	Beschrijving:
1.3	Aanmelder:
1.4	Wanneer op de 'pas toe of leg uit lijst' gekomen:
1.5	Relatie met andere standaarden:
1.6	Functioneel toepassingsgebied:
1.7	Organisatorisch werkingsgebied
1.8	Welke aanvullende adoptieadviezen zijn in de expertsessie / Forumtoetsing naar voren gekomen?

2.2 Stakeholdersanalyse

Stap I: Identificeer stakeholders

Aan de hand van figuur 2 kunnen de stakeholders die betrokken zijn bij de open standaard geïdentificeerd worden. De vijf gebruikte stakeholdersgroepen dienen als voorbeeld om deze analyse goed uit te voeren. De tweede gekleurde ringen om de groepen heen zijn alle stakeholders die dichtbij deze groepen opereren. Een eventuele aanjager of organisaties die tot de community van de open standaard behoren, kunnen zo bijvoorbeeld rondom de ring van de standaardisatieorganisaties geplaatst worden.

- BM = Beleidsmedewerkers
- SO = Standaardisatieorganisaties
- SL = Softwareleveranciers
- B = Belanghebbenden
- G = Gebruikers

1. Standaardisatieorganisaties

Onder de standaardisatieorganisaties vallen niet alleen de standaardisatieorganisaties zelf maar ook alle partijen die actief betrokken zijn bij het beheer, de promotie of betrokken zijn in de community rondom de open standaard

1.	Standaardisatieorganisaties
1.1	Welke standaardisatieorganisatie(s) zijn betrokken bij de open standaard?
1.2	Welke partijen kunnen in de community geïdentificeerd worden? <i>(Partijen die actief de standaard promoten, tools aanleveren, trainingen aanbieden etc.)</i>
1.3	Welke partijen zijn als aanjager actief voor deze open standaard? <i>(Een goed voorbeeld hiervan is de IPv6 Task Force)</i>
1.4	Zijn de partijen actief in koepelorganisaties? Zo ja, welke?

2. Softwareleveranciers

2.	Softwareleveranciers
2.1	Welke softwareleveranciers hebben de open standaard al geïmplementeerd?
2.2	Welke softwareleveranciers bieden tools aan die de open standaard ondersteunen?
2.3	Welke softwareleveranciers veroorzaken problemen met de open standaard?
2.4	Zijn de softwareleveranciers actief in een koepelorganisatie? Zo ja, welke?

3. Belanghebbenden

Belanghebbenden zijn de actoren die baat hebben bij de adoptie van een open standaard: burgers en bedrijven die communiceren met de overheid. Deze burgers en bedrijven kunnen individueel benoemd worden maar zijn over het algemeen verenigd in belangenorganisaties.

3.	Belanghebbenden
3.1	Welke partijen hebben baat bij adoptie van de open standaard?
3.1	Zijn de partijen georganiseerd in belangenorganisaties? Zo ja, welke?
3.2	Waarom willen de belanghebbenden de open standaard geadopteerd zien?

4. Gebruikers

Gebruikers zijn de partijen die de open standaard moeten implementeren. Dat zijn alle partijen in het organisatorisch werkgebied. Gebruikers kunnen onderverdeeld worden in gebruikers uit het Rijk, de provincie, de gemeenten, de uitvoeringsorganisaties en de waterschappen. Koepelorganisaties waar groepen gebruikers in vertegenwoordigd zijn, zijn ook relevant voor deze stakeholdersgroep.

4.	Gebruikers
4.1	Welke partijen moeten de standaard gebruiken?
4.2	Welke gebruikers hebben de open standaard al geadopteerd? <i>(Identificeer de 'early adopters', juist deze partijen kunnen ontzettend nuttig zijn voor adoptie van de open standaard)</i>
4.3	Welke gebruikers hebben al stappen genomen om de open standaard te implementeren? <i>(Dit zijn vooral de partijen die helpen je over het 'tipping point' (zie figuur) heen helpen en daarmee een kritieke massa bereiken)</i>
4.4	Zijn er relevante koepelorganisaties die de gebruikers vertegenwoordigen?

Stap II: score stakeholders

Nu alle stakeholders zijn geïdentificeerd moet bepaald worden welke stakeholders het belangrijkste zijn om de aandacht op te richten. Met beperkte capaciteit is het belangrijk om de aandacht te richten op een paar stakeholders. Door stakeholders te scoren op een aantal criteria kan achterhaald worden welke stakeholders voor de open standaard het belangrijkste zijn. De volgende drie criteria worden daarvoor gebruikt:

Criteria:

- De impact van een stakeholder
- Het bereik van de stakeholder
- Het belang van de stakeholder

De impact van een stakeholder

Met de impact wordt bedoeld de mate waarin een stakeholder invloed kan uitoefenen. Hierbij gaat het vooral om belangen –en/of koepelorganisaties die doorzettingsmacht geniet over bepaalde beslissingen binnen de organisatie. Een shared service center die een bepaalde standaard implementeert heeft meteen impact op alle partijen die onder de service van deze organisatie vallen.

Het bereik van de stakeholder

Ook dit criteria heeft voornamelijk betrekking op belangen- en/of koepelorganisaties. Het bereik is de reikwijdte van de organisatie. Het aantal leden van de organisatie, en de manier van communiceren bepalen in hoeverre een stakeholder andere kleinere partijen kan bereiken.

Het belang van de stakeholder

Dit criterium hoeft niet op elke stakeholder van toepassing te zijn van uitgaande dat iedereen hetzelfde belang heeft. Het kan echter zijn dat sommige partijen – partijen die de standaard bijvoorbeeld al geïmplementeerd (innovators en early adopters) hebben of overheidspartijen die bij de aanmelding van de standaard betrokken waren – een extra belang hebben om de standaard geadopteerd te krijgen.

Scoretabel

Naam	Categorie	Impact	Bereik	Belang	Score
Naam organisatie	SO, SL, B, G, BM	Hoog (score: 6) Gemiddeld (3) Laag (1)	Groot (3) Gemiddeld (2) Laag (1)	Groot (3) Gemiddeld (2) Laag (1)	1 - 54
.....

Stap III: vervolgvragen belangrijke stakeholders

Deze lijst is optioneel, en invulling is alleen noodzakelijk de meest relevante stakeholders. Specifieke informatie kan BFS en andere stakeholders helpen in wie benaderd dient te worden voor adoptie van de open standaard.

1.	Belangrijke stakeholders [naam stakeholder]
1.1	Welke functies binnen de organisatie moeten worden benaderd?
1.2	Welke personen vervullen deze functies? Naam: Functie: Contactgegevens:
1.3	Wat moet de stakeholder doen? (A) Standaard adopteren (B) Aandacht voor standaard genereren (C) Ondersteuning adoptieactiviteiten (D) Anders, namelijk

2.3. Input open standaard

2.3.1. Toelichting

In dit deel zal dieper worden ingegaan op de open standaard zelf. De open standaard zal aan de hand van vragen op vijf dimensies beoordeeld worden. Deze vijf dimensies zijn deels afgeleid van het onderzoek van Mathieu Paapst 'Barrières & Doorwerking' waarin hij onderzoek doet naar het open standaardenbeleid in Nederland en het Integrate rapport 'Een keuze-instrument voor adoptiemiddelen'. Daarnaast zullen er ook nog vragen gesteld worden die meer betrekking hebben op maatschappelijke ontwikkelingen die van invloed zouden kunnen zijn op de open standaard. Deze zullen in paragraaf 2.3.3. aan bod komen. Aan de hand van de uitkomsten van al deze vragen kunnen de drempels en kansen geïdentificeerd worden.

2.3.2. vragen aan de hand van de vijf dimensies

De volgende vijf dimensies worden gehanteerd:

- 1) Bekendheid van de standaard
- 2) Kennis dimensie
- 3) Technische dimensie
- 4) Financiële dimensie
- 5) Organisatorische dimensie

Aan de hand van open en gesloten vragen zullen de vijf dimensies getoetst worden op de open standaard.

1. Bekendheid van de standaard

1.	Geniet de standaard genoeg bekendheid?
1.1	Heeft de standaard een actieve aanjager? <i>(IPv6 heeft bijvoorbeeld een IPv6 Task Force)</i>
1.2	Is de eigenaar van de open standaard betrokken in het ondersteunen van adoptie?
1.3	Hoe wordt de standaard aangeboden? Is de standaard onderdeel van een groter geheel? <i>(bijvoorbeeld DNSSEC als onderdeel van een nieuwe generatie internetstandaarden)</i>
1.4	Zijn er partijen die de standaard onder de aandacht brengen?
1.5	Is er genoeg sense of urgency voor de open standaard?
1.6	Is er een actieve community voor de open standaard?
1.7	Op welke manier kunnen we ervoor zorgen dat de standaard meer bekendheid krijgt? <i>(Welke oplossingen dragen bij aan het vergroten van de bekendheid van de standaard)</i>

2. Kennis dimensie

2.	Is er genoeg kennis aanwezig van de standaard?
2.1	in welke fase zit de standaard? <i>(Is deze splinternieuw? Of eigenlijk al iets meer gangbaar?)</i>
2.2	Wat is de impact in termen van benodigde kennis, competenties, opleidingen van het personeel?
2.3	Wie binnen een organisatie moeten kennis hebben van de open standaard?
2.4	Zijn er (online) hulpmiddelen beschikbaar voor de open standaard?
2.5	Worden er trainingen aangeboden voor de open standaard? Zo ja, door wie? <i>(Geef hier ook aan of marktpartijen, non-profit of overheidspartijen de trainingen aanbieden)</i>
2.6	Hoe kunnen we het kennisniveau bij organisaties verbeteren? <i>(Welke oplossingen en adviezen dragen bij aan het wegnemen van de afwezigheid van kennis van de standaard)</i>

3. Technische dimensie

3.	Wat zijn de technische implicaties bij adoptie van de open standaard?
3.1	Welke technische voorzieningen moet een partij treffen om de standaard in te kunnen voeren?
3.2	Wat kan er fout gaan bij implementatie van de open standaard? Zijn er voorbeelden te noemen waarbij implementatie van de standaard voor problemen zorgde?
3.3	Kan de standaard problemen geven in gebruik met anderen standaarden?
3.4	Kan de standaard problemen geven met bepaalde software? Zo ja, welke?
3.5	Welke software ondersteunen de standaard?
3.6	Is er genoeg ervaring in Nederland met de standaard? Zo ja, waar? <i>(Deze vraag heeft betrekking op de implementatiefase. Organisaties die dit traject al hebben doorlopen hebben ervaring die voor andere organisaties van meerwaarde kunnen zijn)</i>
3.7	Op welke manier kunnen organisaties geholpen worden bij technische vraagstukken?
3.8	Welke middelen dragen bij aan het wegnemen van de technische belemmeringen?

4. Financiële dimensie

4.	Zijn er financiële voorzieningen die adoptie belemmeren of bevorderen?
4.1	Moet een organisatie eenmalig bij aanschaf kosten maken?
4.2	Zijn de kosten voor invoering van de standaard: (1) Laag (2) gemiddeld (3) hoog
4.3	Zijn de kosten voor beheer van de standaard: (1) Laag (2) gemiddeld (3) hoog
4.4	Zijn er financiële prikkels die adoptie van de standaard bevorderen? (1) Ja,... (2) nee
4.5	Moet een organisatie veel kosten maken voor de software?
4.6	Moet een organisatie nog verdere kosten maken bij gebruik van de standaard? <i>(Aanschaf van systemen, kosten voor opleiding personeel, etc.)</i>
4.7	Wat levert adoptie van de standaard een organisatie op de korte termijn op? <i>(Geef een indicatie: zijn er financiële voordelen op korte termijn of worden er alleen kosten gemaakt?)</i>
4.8	Welke oplossingen kunnen aangedragen worden die de financiële belemmeringen weg kunnen nemen?
4.9	Zijn er aanvullende adviezen te bedenken?

5. Organisatorische dimensie

5.	Wat zijn de organisatorische veranderingen?
5.1	Hoe veranderen de verantwoordelijkheden en bevoegdheden in relatie tot de standaard?
5.2	Zijn er veel veranderingen in bedrijfsprocessen en rapportagestructuren aan de orde?
5.3	Kan de open standaard i.s.m. anderen organisaties geïmplementeerd worden? <i>(Denk hierbij aan shared service centers etc.)</i>
5.4	Moet de standaard door elke organisatie apart worden ingevoerd of zijn er gemeenschappelijke oplossingen voor implementatie?
5.5	Welke oplossingen kunnen er aangedragen worden die de veranderingen in de organisatie weg kunnen nemen?
5.6	Welke adviezen kunnen gegeven worden die implementatie voor organisatie(s) makkelijker maken?

2.3.3. Vragen m.b.t. maatschappelijke ontwikkelingen / overig

6.	Zijn er maatschappelijke ontwikkelingen die van invloed zijn op de open standaard?
6.1	Zijn er voldoende positieve signalen over toekomstig gebruik van de standaard door (semi-)overheidsorganisaties, het bedrijfsleven en burgers?
6.2	Is er kabinetsbeleid waarop wij zouden kunnen inhaken?
6.3	Is er in de media aandacht voor onderwerpen die relevant zijn voor deze open standaard? <i>(Hack-aanvallen, phishing-attacks, diginotar, etc.)</i>
6.4	Is de standaard opgenomen in een voorziening? <i>(NUP-voorzieningen bijvoorbeeld)</i>
6.5	Zijn er andere ontwikkelingen die van invloed kunnen zijn op de standaard?

Deel 3. Drempels, kansen en maatregelen voor adoptie

Toelichting

In deel 2 van dit document is alle input verzameld over zowel het speelveld waarin de open standaard fungeert, als de verschillende dimensies die van invloed zijn op de adoptie van de open standaard. In dit deel zal de input die in deel 2 is verzameld toegepast worden om tot een helder overzicht van de adoptie drempels, oplossingen en kansen te komen. Aan de hand van dit overzicht kan vervolgens de koppeling worden gemaakt met de stakeholders en kan worden bepaald op welke adoptieactiviteiten ingezet moet worden en wie dat moet doen.

Stap I: Identificeer drempels

Aan de hand van de input die uit de vragen over de open standaard is gekomen moet worden geïdentificeerd op welke dimensies de meeste drempels voor adoptie bestaan. Waar liggen de grootste drempels die de adoptie van de open standaard in de weg staan? Alle dimensies staan in onderstaande tabel genoemd, maar dit betekent niet dat op elke dimensie adoptiedrempels bestaan. Dat hangt af van de input die uit deel II is gekomen. De tabel dient als voorbeeld.

Dimensies	drempels	Score
Bekendheid van de standaard	<i>Geef kort aan wat uit de input van deel 2 precies naar voren is gekomen. Noem per dimensie 1 – 3 drempels mits die aanwezig zijn</i>	<i>Geef aan in welke dimensie de belangrijkste drempels liggen 1 – 6 (1 = belangrijkste, 6 = minst belangrijke)</i>
Kennis dimensie		
Technische dimensie		
Financiële dimensie		
Organisatorische dimensie		

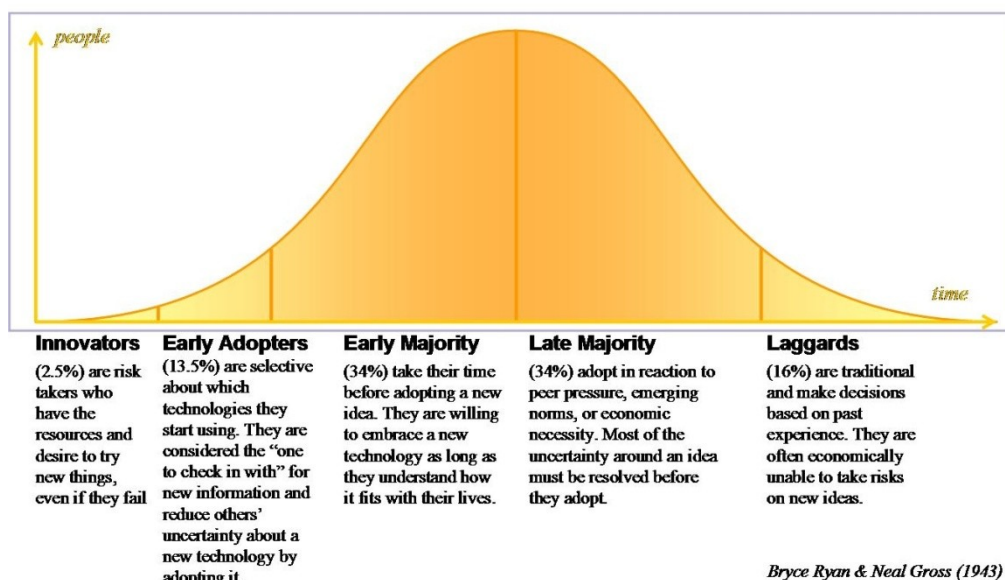
Stap II: Identificeer mogelijk te nemen maatregelen

Nu de drempels zijn geïdentificeerd kan worden nagedacht over maatregelen die de drempels weg kunnen nemen. Deze maatregelen kunnen deels gehaald worden uit de beantwoording van de vragen uit deel II. Andere maatregelen kunnen ook aangedragen worden. De maatregelen die hier aangedragen worden zijn niet per definitie de maatregelen waar op moet worden ingezet, dat hangt af van de rol die de stakeholders hierin kunnen spelen. Deze tabel dient als voorbeeld.

Dimensies	Te nemen maatregelen
Bekendheid van de standaard	<i>Bepaal kort welke maatregelen genomen kunnen worden die de geïdentificeerde drempels weg zouden kunnen nemen</i>
Kennis dimensie	
Technische dimensie	
Financiële dimensie	
Organisatorische dimensie	

Stap III: Identificeer kansen die adoptie kunnen bevorderen

Uit de input van deel 2 kunnen ook belangrijkste kansen worden geïdentificeerd. Deze kunnen enerzijds gehaald worden uit de stakeholdersanalyse. Hierbij liggen de kansen vooral in samenwerking met partners die veel impact, bereik en belang hebben (zoals vastgelegd in de scoretabel op bladzijde 9). Dit kunnen partijen zijn buiten de overheid (standaardisatieorganisaties, softwareleveranciers etc.) maar ook de early adopters binnen de overheid. Het adoptieproces verloopt volgens een bepaalde adoptiecurve waarbij voor het Bureau Forum Standaardisatie vooral de fase van early adopters naar het 'tipping point' tussen early en late majority van groot belang is. Omdat het Bureau niet in staat is om de adoptie van de open standaarden alleen ter handen te nemen, is samenwerking met de innovators en de early adopters van uitermate groot belang.

Uit de tabel (bladzijde 9) komt tevens naar voren welke partijen en organisaties het belangrijkste zijn als klanten om de adoptieactiviteiten te richten. Ook deze kunnen in volgorde van belangrijkheid in onderstaande tabel worden gevoegd. Deze tabel dient als voorbeeld.

Belangrijkste partners voor adoptie	Belangrijkste klanten voor adoptie
<i>Oplopend in score van hoog naar laag (zie bladzijde 9)</i>	<i>Dit zijn gebruikers waar de adoptie van open standaarden zich zou moeten richten voor de grootste effectiviteit</i>

Naast de kansen die gehaald kunnen worden uit de stakeholdersanalyse, zijn er ook nog maatschappelijke ontwikkelingen waarop kan worden ingehaakt. Kabinetsbeleid, ontwikkelingen in de markt of media-aandacht kunnen als handvat dienen voor adoptieactiviteiten. Deze tabel dient als voorbeeld.

Maatschappelijke ontwikkelingen	Uitleg
Kabinetsbeleid	<i>Bijvoorbeeld: het regeerakkoord</i>
Ontwikkelingen in de markt	
Media-aandacht	<i>Bijvoorbeeld: Diginotar incident</i>
Opgenomen in voorzieningen	
Anders, namelijk	

Stap IV: Prioriteer

Nu de belangrijkste drempels, mogelijke maatregelen en kansen in kaart zijn gebracht moet er een keuze worden gemaakt. De kansen die er liggen met betrekking tot de stakeholders – zowel stakeholders waarmee je kan samenwerken als gebruikers waarop de adoptieactiviteiten gericht moeten worden – alsmede de maatschappelijke ontwikkelingen beïnvloeden de effectiviteit van de adoptie-inzet. In een confrontatietabel wordt duidelijk wie wat voor wie moet doen. De vraag die bij deze tabel kan worden gesteld is: welke stakeholder kan het beste helpen bij het wegnemen van welke drempel? Hoeveel gewicht voegt een stakeholder toe aan de oplossing voor de drempels? Op welke oplossingen moeten we inzetten? Deze tabel dient als voorbeeld.

Maatregelen Stakeholder /	Standaardisatieorganisaties	Softwareleveranciers	Belanghebbers	Gebruikers (Early adopters)	Kansen
Drempels/ Maatregelen: Bekendheid van de standaard					
Drempels/					

Maatregelen: Kennis dimensie					
Drempels / Maatregelen: Technische dimensie					
Drempels/ Maatregelen: Financiële dimensie					
Drempels / Maatregelen: Organisatorische dimensie					

Stap V: bepaal adoptieaanpak en schrijf adoptieadvies

De laatste stap is de uiteindelijke keuze op welke adoptieactiviteiten moet worden ingezet. Wat gaat het Bureau Forum Standaardisatie doen? En welke adviezen kunnen er gegeven worden aan de andere belangrijke stakeholders? Alle input die in deel II is verzameld, en in deel III is geanalyseerd en is verwerkt, kan nu worden omgezet in concrete actiepunten. Het belangrijkste hierbij is dat er onderscheid moet worden gemaakt in hetgeen BFS kan doen, en hetgeen door de andere stakeholders gedaan moet worden. Al deze informatie moet in de vorm van een helder adoptieadvies aan het Forum worden voorgelegd. In dit advies moeten de volgende punten worden terugkomen:

- 1) Korte samenvatting van alle geïdentificeerde drempel per dimensie (indien van toepassing) in volgorde van belangrijkheid
- 2) De maatregelen die BFS al dan niet in samenwerking met andere stakeholders, zou moeten nemen
- 3) De adviezen die aan andere stakeholders kan worden gegeven

Het adoptieadvies zal tenslotte ter instemming aan het Forum worden aangeboden, waarna bij instemming kan worden overgegaan op de daadwerkelijke uitvoering van de maatregelen door BFS.

Versiebeheer

Versie	Datum	Toelichting
0.1	14-03-2013	Conceptversie
0.2	26-03-2013	Conceptversie na expertsessie DNSSEC
0.3	28-03-2013	Na commentaar Maarten van der Veen
0.4	04-04-2013	Na input stuurgroep

Organisatie: Forum Standaardisatie
Auteurs: Roeland Coomans
E-mail: forumstandaardisatie@logius.nl
Internet: www.forumstandaardisatie.nl